

Mfv.I.10.058/2015/6.

A Kúria a dr. Nikházy László ügyvéd és dr. Kovács Beáta ügyvéd által képviselt felperesnek a dr. Eperjesi Tamás ügyvéd által képviselt alperes ellen munkaviszony jogellenes megszüntetésének megállapítása és jogkövetkezményei iránt a Miskolci Közigazgatási és Munkaügyi Bíróságnál 8.M.842/2013. szám alatt megindított és másodfokon a Miskolci Törvényszék 1.Mf.21.116/2014/5. számú ítéletével jogerősen befejezett perében az említett másodfokú határozat ellen a felperes által benyújtott felülvizsgálati kérelem folytán - tárgyaláson kívül - meghozta a következő

í t é l e t e t :

A Kúria a Miskolci Törvényszék 1.Mf.21.116/2014/5. számú ítéletét hatályában fenntartja.

Kötelezi a felperest, hogy fizessen meg az államnak - külön felhívásra - 200.000 (kettőszázezer) forint felülvizsgálati eljárási illetéket.

I n d o k o l á s

A felperes az 1990-es évektől kezdve ügyvezetője volt az alperes gazdasági társaságnak. 2007. január 1-jével vált öregségi nyugdíjassá, erre tekintettel azonban a munkaviszonyát nem szüntették meg. Folyamatosan bére mellett nyugellátásban is részesült, amelynek összegét az alperessel közölte, aki 2011. június 30-áig mint kifizető állapította meg adózási kötelezettségét.

2011. februárjában a B.A.Z.M. Önkormányzat Közgyűlése gazdasági társaság létrehozásáról döntött, a C. B.A.Z.M.V.V. Kft. felállításáról határozott. A megyei önkormányzat tulajdonában lévő gazdasági társaságok holding szerkezetbe tömörítésével a C. Kft. uralkodó taghoz rendelte az Á.V. Kft-t, a K. Kft-t és az alperest. Az alperes ügyvezetőjeként a felperes az 1990-es évektől minőségi munkát végzett, az általa vezetett gazdasági társaság eredménye alapján tevékenységével összefüggésben pozitív vélemény alakult ki. 2011. júniusában a felek között körvonalazódott, hogy a felperes 2011. június 30-át követően már nem lehet ügyvezető, ezzel egyidejűleg határozatlan időre szóló munkaviszonyban sem volt reális esély arra, hogy bármilyen más munkakört elláthasson.

A peres felek előtt 2011. júniusában ismert volt, hogy hatályban van már a 2010. évi XC. törvény, amely az úgynevezett 98 %-os különadóról rendelkezett.

A felperes kezdeményezésére a felek között levélváltásra került sor, majd 2011. június 30-án megállapodás jött létre, amelyben harmadik félként a C. Kft. is szerepelt. A megállapodás értelmében a munkáltató vállalta, hogy a munkavállalónak megfizet az Mt. 100. § (4) bekezdése alapján nem jövedelempótló kártérítés címén 7.500.000 forintot. Rögzítették, hogy a kártérítési összeg a személyi jövedelemadóról szóló jogszabály, a PM és az APEH állásfoglalás alapján adómentes. A munkáltató erre tekintettel a teljes kártérítési összeget megfizeti.

A megállapodás aláírásának napján kiegyenlítésre került 3.500.000 forint, amelybe beszámították az adott napon kötött adásvételi szerződéssel egy gépkocsi vételárát, amely 3.500.000 forintra volt tehető. Az ezen túlmenően fennmaradó 4.000.000 forintot az alperes négy egyenlő részletben vállalta megfizetni 2011. augusztus 5-étől kezdődően. Rögzítésre került, hogy a munkavállaló a munkaszerződése szerint részére járó járandóságairól (végkielégítés, felmondási időre járó átlagkereset, jutalom, bérfejlesztés) az egyezség érdekében kifejezetten lemond. A munkáltató kijelentette, hogy a munkavállalóval szemben semmiféle további igénye nincs, vele szemben követelést a munkaviszonyával, az ügyvezetői jogviszonya megszűnésével, megszüntetésével, és a megállapodással kapcsolatban a jövőben nem támaszt, illetve esetleges ilyen igényéről kifejezetten lemond.

Az alperes 2011. augusztusában és szeptemberében megfizette a felperes részére az esedékes, összesen 2.000.000 forintot, a további fennmaradó két részletet azonban már nem teljesítette. A mulasztást a nála lefolytatott könyvvizsgálat idézte elő, amely szerint a felperes részére a különadóról szóló jogszabály miatt meghatározott összeghatáron túl kifizetést foganatosítani nem lehet. A NAV az alperes megkeresésére közölte, hogy a felperes munkaviszonyának megszüntetésére tekintettel megszerzett bevételének a 3.500.000 forintot meghaladó része különadó fizetési kötelezettség alá esik. Utalt arra, hogy amennyiben az Mt. 100. § (4) bekezdése szerint nem a bíróság állapítja meg a felmondás jogellenességét, az adómentes bevételre vonatkozó előírások nem alkalmazhatóak.

A felperes módosított keresetében elsődlegesen semmisségre hivatkozott, és az Mt. 10. §-ának (2) bekezdése alapján alkalmazandó munkáltatói rendes felmondás jogkövetkezményeivel együtt bruttó 11.176.800 forint megfizetését igényelte a 7.500.000 forint beszámítása mellett, összesen 9.265.200 forint összegben. Másodlagos kereseti kérelme a munkáltató által meg nem fizetett 2.000.000 forint és annak 2011. november 1-jétől járó késedelmi kamata iránti igény volt.

A Miskolci Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság 8.M.842/2013/9. számú ítéletével kötelezte az alperest, hogy fizessen meg a felperesnek nettó 2.000.000 forintot, és ezen összeg után 2011. november 1-jétől járó késedelmi kamatot, valamint perköltséget. Kötelezte az alperest eljárási illeték viselésére. Ezt meghaladóan a keresetet elutasította.

Az elsőfokú bíróság abból indult ki, hogy a felperes másodlagos kereseti kérelmét találta megalapozottnak utalva az 1992. évi XXII. törvény (régi Mt.) 8., 9., és 10. §-ában foglaltakra.

A megállapodást kötő felek nyilatkozata egybehangzó volt arra nézve, hogy a felperes jogviszonyának megszüntetése esetére a tőle induló kezdeményezést követően a feljegyzésben körvonalazódó összegek jóváhagyásával a jogviszonya megszüntetésével egyidejűleg a felperes kompenzációban részesülhessen. A bíróság a felek

szerződési akaratát vizsgálva arra a megállapításra jutott, hogy mindkét fél nettó 7.500.000 forint megállapodásba foglalását kívánta.

A felek szerződési akaratát követően a bíróság a peres felek nyilatkozatából, és az eljárás során csatolt okiratokból megállapította, hogy a 3.500.000 forint értéken elszámolt, és a tulajdonjogot cserélt gépkocsi felperes birtokába bocsátását követően a munkáltató a megállapodásban foglaltakat és a további két részletet nettó 1 - 1 millió forint megfizetésével 2011. augusztus és szeptember hónapban mindösszesen nettó 5.500.000 forint erejéig teljesítette. 2011. szeptember 5-éig két részben a felperes részére a nettó 1.000.000 forintot teljes mértékben átutalta, semmiféle adózási kötelezettséget ebből magára nézve nem tekintett relevánsnak. A felperes azonban az oldalán jelentkező 5.500.000 forintra eső adózási kötelezettségének hiánytalanul eleget tett.

Azon körülménynél fogva, hogy a 2011. június 30-án aláírt megállapodás idején mindkét fél tudott és számolhatott a 2010. évi CX. törvényben foglalt hátrányokkal, a felek között kötött megállapodás önmagában nem semmis, és nem állapítható meg a jogszabály megkerülésére irányuló szándék, ami a semmisség megállapítását követően a jogviszony rendes felmondással történő megszüntetését vonná maga után.

A másodlagos kereseti kérelem alapossága állapítható meg azért is, mivel a bírósági tárgyaláson jegyzőkönyvbe foglalt, a megállapodásban részes felek egybehangzó nyilatkozata szerint szándékuk nettó 7.500.000 forintról szóló megegyezés volt. Ezt F.A., C. Kft. ügyvezetője az eljárás során tanúként⁷ is megerősítette.

Amennyiben a munkáltató bármely adózási kötelezettséget magára nézve érvényesnek is tekintett, az a felek közötti megállapodást tartalmában semmilyen formában nem érintette. Ha a munkáltató nettó 7.500.000 forint megfizetésére kötelezte magát, akkor a munkáltatónak a megállapodásban foglalt szövegezés alapján összesen ennyi a kötelezettsége, vagyis nem mentesülhet a fennmaradó 2.000.000 forint megfizetése alól.

Az elsőfokú bíróság ítéletében utalt a Ptk. 198. §-ában, illetve a 200. §-ában foglaltakra.

A bíróság nem annak tulajdonított jelentőséget, hogy a rendelkezésre álló APEH állásfoglalás szerint csak a bíróság által jóváhagyott egyezség, vagy jogellenesnek minősített jogviszony megszüntetés teremthet alapot adómentes juttatás megfizetésére. A felek közötti megállapodás és egybehangzó szerződési akarat hozta létre a követelés jogalapját, ezért nem volt szükséges annak egyezségben rögzítése, illetve jóváhagyása, hogy a munkáltató jogellenesen szüntette meg a felperes munkaviszonyát.

Az alperes fellebbezése folytán eljáró Miskolci Törvényszék 1.Mf.21.116/2014/5. számú ítéletével az elsőfokú bíróság ítéletének nem fellebbezett részét nem érintette, fellebbezett részét

megváltoztatta és a keresetet elutasította. Kötelezte a felperest mindkét fokú eljárási illeték és perköltség viselésére.

A másodfokú bíróság ítélete szerint a perben a felperes vagylagos keresetet terjesztett elő, végső formában fenntartott keresete elsődlegesen a megállapodás érvénytelenségének megállapítására irányult, amelyet az elsőfokú bíróság elutasított. Ezzel összefüggésben fellebbezés előterjesztésére nem került sor, ezért a másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletét a Pp. 253. § (3) bekezdése alapján a fellebbezés korlátai között bírálta felül, vagyis kizárólag a másodlagos keresetet megalapozottnak találó ítéleti rendelkezést értékelte.

A másodlagos kereseti kérelem a szerződés teljesítésére irányult a 2011. június 30-án kötött megállapodás alapján. A felperes álláspontja szerint ennek indoka az, hogy az alperes nettó 7.500.000 forint összegű kifizetést vállalt, azonban csak 5.500.000 forintot teljesített, ami után egyébként a közterheket megfizette, tehát további nettó 2.000.000 forint volt az igénye.

A törvényszék a perben rendelkezésre álló adatok alapján az elsőfokú bíróság által megállapított tényállást azzal egészítette ki, hogy a felek között a munkaviszony 2011. június 30-án közös megállapodás eredményeként megszűnt. Így nem találta megalapozottnak az elsőfokú bíróság által levont jogkövetkeztetést. Megállapította, hogy a megállapodásnak az Mt. 100. § (4) bekezdésére, a szankciós kártérítésre történő hivatkozása - amely a nettó kifizetést megalapozná - semmis.

A semmisséget a bíróságnak hivatalból kell észlelnie, ezért a határidőnek jelentősége nincs. Ezzel összefüggésben utalt a 2/2010. (VI.28.) számú PK véleményre is, amely kifejti, hogy a semmisséget hivatalból kell észlelni, és ennek az a jogkövetkezménye, hogy a semmis megállapodásra alapozott teljesítésre irányuló követelést teljesíteni nem lehet.

A periratok alapján megállapítható, hogy a felek között teljes mértékben konszenzus volt abban a tekintetben, hogy a megállapodás megkötésekor a felperest érintő adófizetésre vonatkozó jogszabályi rendelkezéseket kikerüljék.

Az elsőfokú bíróság ítéletében részletezte, és a felperes az eljárás során elő is adta, hogy a jogszabály megkerülése végett született a felek között a megállapodás az Mt. 100. § (4) bekezdésre hivatkozással. Ez a jogszabályi rendelkezés szankciós kártérítést foglal magában, amely abban az esetben illeti meg a munkavállalót, ha a munkaviszonya megszüntetésére jogellenesen kerül sor.

A felperes maga nyilatkozott arra vonatkozóan, hogy a megállapodással a jogviszonyt teljes egészében meg kell szüntetni, ezt tudomásul vette, és ha más munkavégzési lehetőség nem adódik, akkor meg kell állapodni. Erre került sor a felek között, azonban az nem írásban történt.

A munkaviszony megszűnésével kapcsolatos írásbeliség elmaradását azonban a felperes nem panaszolhatja jogellenességi okként a saját

felróható magatartása miatt. Ugyanis konszenzus volt a felek között abban, hogy hogyan tudnak olyan kifizetést alkalmazni, amivel megkerülik mindkét félnek az adófizetésre vonatkozó kötelezettségét. A munkaviszony megszüntetése szóbeli megállapodással megtörtént, az foganatba ment, hiszen 2011. június 30. után a felperes már nem dolgozott. A felek között abban is megegyezés volt, hogy a munkaviszonyt meg kell szüntetni, és annak módját keresték, hogy hogyan lehet a több évtizedes jó munkát tanúsító felperest olyan módon juttatásban részesíteni, hogy az adójogszabályok okozta terhek egyikükre se rójanak kötelezettséget. Ebből következően tehát a jogszabály megkerülése és a megállapodás szerinti Mt. 100. § (4) bekezdésre hivatkozás színlelt volt, a Ptk. 207. § (6) bekezdésében foglaltak alapján semmis.

A nettó kifizetésre vonatkozó megállapodás tehát semmis, ennek az a következménye, hogy a bruttó kifizetést lehet figyelembe venni, amelynek teljesítésére a felperes által sem vitatottan sor került, hiszen azért nem kapott további 2.000.000 forintot, mert az alperes az őt terhelő közterheket teljesítette. Ebből következően az Mt. 100. § (4) bekezdésre alapozva nettó kifizetést a felperes nem követelhet attól függetlenül, hogy az alperesnek is az volt a szándéka, hogy ez így történjen, mert ez jogszabályba ütközik és semmis rendelkezés.

A felperes úgy nyilatkozott, hogy az alperesnek nem kellett volna a 2.000.000 forint után adót fizetnie, mert azt ő maga fizette volna meg. Ebből következően a felperes nem állított olyat, hogy a megállapodás mögött az lett volna a szándék, hogy mindegy mennyi a 7.500.000 forint felperesre és alperesre eső közterhe, azt az alperes teljes egészében magára vállalja. A felek ezzel szemben megállapodást kötöttek és olyan jogszabályi rendelkezést kerestek, amely alapján a kifizetés az adózási szabályok szerint adómentes. Ez az Mt. 100. § (4) bekezdése volt. Miután ezen megállapodási rész semmis, a felperes szerződés teljesítésére irányuló kereseti kérelme nem lehetett megalapozott.

A felperes felülvizsgálati kérelme elsődlegesen a jogerős ítélet hatályon kívül helyezésére, és az elsőfokú bíróság ítéletének helybenhagyására irányult. Másodlagosan - amennyiben a Kúria álláspontja szerint a felek megállapodásában az Mt. 100. § (4) bekezdésére történő hivatkozás színlelt és semmis -, annak megállapítását kérte, hogy az érvénytelenség a munkáltató hibájából ered, és a rendes felmondás jogkövetkezményeinek alkalmazását igényelte a bruttó 7.500.000 forint beszámításával.

A felperes álláspontja szerint a felperes munkaviszonyának írásbeli megszüntetésére annak ellenére nem került sor, hogy az alperes másik megfelelő munkakört részére a vezetői megbízás lejártáig nem tudott felajánlani, de a munkáltató a jogviszony formális megszüntetése iránt sem intézkedett, a munkaviszony Mt. 87. § (2) bekezdésének szabályát megsértve jogellenesen szűnt meg. Az Mt. 202. § (1) bekezdés b) pontja alapján nyitvaálló 30 napos perindítási határidő akként telt el, hogy a megállapodásban mind a

két fél elismerte, illetve nyitvaálló határidő alatt bírósági úton egyik sem vitatta a jogellenes megszüntetés tényét.

A felperes a felülvizsgálati kérelmében utalt a Pp. 215. §-ának megsértésére. Az eljáró bíróságoknak csak a perben érvényesített kereseti követelés erejéig kell döntenük, így a Pp-nek a határozatok tartalmára és a bíróság indokolási kötelezettségére vonatkozó rendelkezéseiből következően a másodfokú bíróság indokolási kötelezettsége is csak erre terjedhet ki. Iratellenes a másodfokú bíróságnak az a megállapítása, hogy a jogviszony közös megállapodás eredményeként szűnt meg, ugyanis a felek 2011. június 30-ai megállapodása a munkaviszony megszüntetéséről, annak módjáról egyáltalán nem rendelkezik. Éppen a megszüntetésre vonatkozó megállapodás, illetve a megszüntetésre irányuló egyoldalú munkáltatói intézkedés hiánya alapozta meg az Mt. 100. § (4) bekezdésének alkalmazását.

A felperest sem a munkaviszony jogellenes megszüntetésében, sem színlelt megállapodás létrehozásában felróható magatartás nem terheli.

A munkáltató feladata lett volna a munkaviszony jogszabályoknak megfelelő megszüntetése akár úgy is, hogy az alapító döntését előre, időben kéri, és annak ismeretében meghozhatta volna az alperes munkáltató a jogszerű megszüntetéssel kapcsolatos írásbeli intézkedést.

Azért sem terheli a felperest felróhatóság, mert a vezetői megbízatás lejáratakor tételesen kidolgozta, hogy a munkaszerződése szerinti juttatások milyen jogcímenek és milyen összegű törvényes kifizetési kötelezettséggel járnak az alperesnél. Ezt a munkáltató képviselőjének eljuttatta.

A munkáltató érdekeit két ügyvéd és könyvvizsgáló képviselte, ezzel szemben a felperes személyesen járt el. A munkaviszony jellegéből adódóan alárendelt pozícióban volt a felperes az alperessel, és az alapítóval szemben.

A törvényszék megállapításával ellentétben peradat van arra, hogy az alperes munkáltató szerezte be a PM Jövedelemadók Főosztálya, továbbá az APEH Adójogi Főosztály állásfoglalását, amely szerint az Mt. 100. § (4) bekezdése szerinti juttatás adómentes. Arra is peradat van, hogy több részletben, de összességében 5.500.000 forintot az alperes úgy teljesített a felperes javára, hogy abból mint kifizető a levonási kötelezettséget nem teljesítette, mivel a megállapított összeget nettó módon értelmezte. Amennyiben az alperes a 7.500.000 forint juttatást bruttó kifizetésként értékelte volna, teljesítette volna a 2003. évi XCII. törvény (Art.) alapján a munkáltatót terhelő levonási kötelezettséget.

A törvényszék bár hivatalból megállapította, hogy a peres felek 2011. június 30-ai megállapodásában az Mt. 100. § (4) bekezdésére hivatkozás színlelt, és a Ptk. 207. § (6) bekezdése alapján semmis, ennek ellenére annak munkajogi következményét nem vonta meg. Ítéletének ki kellett volna terjednie annak megállapítására, hogy kinek a hibájából állt be az érvénytelenség. Ha a munkáltató

részéről történt, a rendes felmondás jogkövetkezményét alkalmazni kellett volna. Vizsgálnia kellett volna továbbá, hogy a felek az érvénytelen rész nélkül egyáltalán megállapodtak volna-e, illetve az érvénytelen megállapodásból származott-e kára a felek bármelyikének. A felperes a vizsgált kikötés nélkül nem állapodott volna meg, tehát az egész megállapodás érvénytelen, amelyre a munkaviszony közös megegyezéssel megszüntetését nem lehet alapítani. A másodfokú bíróság ugyanezen megállapodásnak az Mt. 100. § (4) bekezdésére utalását, mely a nettó kifizetést megalapozná semmisnek minősítette, anélkül azonban, hogy vizsgálta volna, az érintett hivatkozás nélkül a felek a megállapodást megkötötték volna, vagy sem. Az alperes határidőben a megtámadási jogát nem gyakorolta. Ennek okszerűen nem a per tárgyát képező követelés tekintetében van jelentősége, hanem abból a szempontból, hogy a megállapodás megkötése során az alperes maga sem vitatta, hogy a jogviszonyt jogellenesen szüntette meg.

A másodfokú bíróság ítéletében hivatkozott a 2/2010. (VI.28.) PK véleményben foglaltakra. Ennek helyes értelmezése sem eredményezheti azonban azt, hogy a munkaviszony megszüntetésére jogszerűen került sor a munkáltató részéről, és a részleges semmisséggel érintett megállapodás a munkaviszony megszüntetésének is jogszerű eszköze volt.

A másodfokú bíróság által is mérlegelt megállapodás a semmisséggel érintett rendelkezést meghaladó részében nem tartalmazott olyan kitételt, amely a munkaviszony megszüntetésének vagy megszűnésének módját, illetve időpontját érintette volna.

Azáltal, hogy a másodfokú bíróság nem vizsgálta, hogy a felperes az érvénytelenné nyilvánított rendelkezés hiányában is elfogadta volna-e a munkaviszony jogellenes megszüntetésének az alperes által választott módját és emiatt az alperes által magára vállalt jogkövetkezményeket, megfosztotta a felperest annak a lehetőségétől, hogy a jogellenes megszüntetés miatt a jogviszony időpontjában hatályos munkajog eszközeivel élve a sérelme bíróság előtti orvoslását kérje.

Az alperes felülvizsgálati ellenkérelme a jogerős ítélet hatályában való fenntartására irányult a felperes perköltség fizetésre kötelezése mellett.

Hivatkozása szerint a másodfokú ítélet nem ütközik az Mt. 87. §-ának (2) bekezdése rendelkezéseibe, mivel a jelen ügyben írásba foglalás elmaradása miatti érvénytelenség jogkövetkezménye nem alkalmazható, a munkaviszonyt megszüntető jognyilatkozat a felek egyező akaratából teljesedésbe ment.

Mivel a felek közös akaratelhatározása - így tehát a felperes szándéka is - egyértelműen arra irányult, hogy a felperes munkaviszonya 2011. június 30-ával szűnjön meg, az írásos megszüntetés elmaradása okán semmilyen jogellenes magatartást a munkáltató nem tanúsított, a munkaviszony tényleges megszüntetése, felszámolása 2011. június 30-ával megvalósult. Ebből következően pedig a felperesnek az Mt. 100. § (4) bekezdés szerinti „szankciós

kártérítés" jelen ügyben történő alkalmazására történő hivatkozása alaptalan.

A másodfokú bíróság nem a felek valamelyikének eredményes megtámadása okán, hanem hivatalból észlelte és állapította meg a 2011. június 30-ai megállapodás érvénytelenségét, annak Ptk. 207. § (6) bekezdés szerinti semmisségét, mivel annak Mt. 100. § (4) bekezdésére történő hivatkozása színlelt.

Jelen ügyben a megállapodás érvénytelenségét kiváltó Mt. 100. § (4) bekezdés alkalmazása nem az alperes munkáltató, hanem alapvetően és döntően a felperes munkavállaló oldalán felmerült okból, a felperes érdekében került kikötésre mégpedig azért, hogy számára az akkori hátrányos adójogszabályok ne rójanak jelentős terheket. Így nem valós az a felperesi állítás, amely szerint a színlelt megállapodás létrehozásában felróható magatartás nem terheli.

Megalapozatlan és valótlan az a felperesi előadás, miszerint ő a megállapodás előkészítése és megkötése során az alpereshez képest „alárendelt pozícióban” volt. A munkáltató a felperes kifejezett kezdeményezése alapján nem önállóan, hanem vele szoros együttműködésben, kéréseit, javaslatait figyelembe véve járt el.

A másodfokú bíróság helytálló jogkövetkeztetése szerint tehát a 7.500.000 forint nettó összegű kifizetésre vonatkozó felek közötti megállapodás semmis, ami azt jelenti, hogy így a megállapodásból érvényesen jogok és kötelezettségek nem származhatnak.

A Kúria a felülvizsgálati kérelmet a Pp. 274. § (1) bekezdés alapján tárgyaláson kívül bírálta el.

A felülvizsgálati kérelem nem alapos.

A Kúria a jogerős határozatot csak a felülvizsgálati kérelem keretei között vizsgálhatta felül a Pp. 275. §-ának (2) bekezdése értelmében.

A másodfokú bíróság helytállóan indult ki abból a körülményből, hogy a felek a megállapodásban egyértelműen rögzítették, miszerint a jogviszony 2011. június 30-ával megszűnik. Ezt a kikötést a felek magukra nézve kötelezőnek ismerték el, a felperes ezen időpontot követően munkavégzésre nem jelentkezett. Ennek ellenkezőjét a perben maga sem állította, és a felperesi képviselő is a másodfokú eljárás során úgy nyilatkozott, hogy „2011. június 30. után a felperes nem végzett munkát az alperesnél” (jegyzőkönyv, utolsó előtti bekezdés). Ebből pedig az következik, hogy a jogviszony megszüntetésére vonatkozó kikötés a felek egybehangzó, ráutaló magatartásával megvalósult (MD.II.101.). A felperes ennek megfelelően járt el, így utóbb nem hivatkozhat a jogviszony megszüntetés írásbeliségének elmaradása miatti jogellenességre.

A fentiek alapján a másodfokú bíróság helytállóan következtetett arra, hogy a közös akarattal elhatározott jogviszony megszüntetés mellett a megállapodásnak az Mt. 100. § (4) bekezdésére történő hivatkozása – amely alapja lehetne a nettó kifizetésnek – semmis.

Megalapozatlan azon felülvizsgálati érvelés, hogy az Mt. 100. §-ának (4) bekezdésében foglaltakat a felek bíróság előtt nem támadták, vagyis elismerték a jogellenes megszüntetés tényét.

Ezzel szemben a másodfokú bíróság helytállóan utalt a 2/2010. (VI.28.) PK véleményben foglaltakra, amely értelmében a semmisséget hivatalból kell vizsgálni, és ennek megfelelően értékelte a megállapodásnak a jogellenesség jogkövetkezményeként rögzítő kártérítési fizetési kötelezettségre vonatkozó rendelkezéseit. A semmisség jogkövetkezménye az, hogy ilyen megállapodásra alapozott teljesítésre irányuló követelést érvényesíteni nem lehet.

A jogerős ítélet jogszabálysértés nélkül fejtette ki, hogy a megállapodás a jogszabály megkerülése érdekében született, így került rögzítésre az Mt. 100. §-ának (4) bekezdése alapján a szankciós jellegű kártérítés. A felperes munkaviszonyának megszűnése azonban nem jogellenes intézkedéssel történt, az a fent kifejtettek alapján 2011. június 30-ával a felek megállapodása folytán szűnt meg.

A Pp. 215. §-ának megsértése megállapítására irányuló felülvizsgálati hivatkozás sem alapos. A perben azt kellett vizsgálni, hogy az Mt. 100. § (4) bekezdésében foglalt kártérítés fizetését valóban a jogellenes megszüntetés következményeként vállalta-e az alperes. Ennek során pedig - a közös megegyezés megállapítására irányuló külön kereseti kérelem hiányában is - vizsgálni kellett, hogy a jogviszony megszüntetés ténylegesen milyen formában, a jogszabályi előírások betartásával történt-e, avagy jogellenesen. Így annak megállapítása, hogy a munkaviszony megszüntetésére nem jogszabályba ütköző módon került sor, hanem a felek egybehangzó akarata irányult erre, nem volt jogsértő.

A rendelkezésre álló iratok alapján az volt rögzíthető, hogy a megállapodás megkötésekor a felek ismerték a 2010. évi XC. törvény előírásait, tisztában voltak a vonatkozó adózási szabályokkal, és a csatolt e-mailekből az a következtetés volt levonható, hogy mindkét fél az adóelkerülés lehetőségét kereste („így tudjuk az adót lerendezni mindenki megelégedésére”). Ebből következően pedig nem állapítható meg a megállapodás megkötésekor felperesi alárendelt pozíció, és az sem, hogy a színlelt megállapodás létrejöttében a felperesnek nem volt felróható magatartása.

A másodfokú bíróság a bizonyítékok helyes mérlegelésével (Pp. 206. §) állapította meg, hogy ítéleti bizonyossággal nem volt rögzíthető, miszerint a 7.500.000 forint utáni közterheket teljes egészében az alperes magára vállalta volna, a felperes maga is elismerte, hogy a még részére járó 2.000.000 forint után az adót maga fizette volna be.

A másodfokú bíróság helytállóan rögzítette ítélete 5. oldal 2. bekezdésében, hogy a megállapodás érvénytelenségének megállapítására irányuló kereseti kérelmet az elsőfokú bíróság elutasította, azt a felek fellebbezéssel nem támadták, így azt már a másodfokú bíróságnak sem volt módja vizsgálni. A felülvizsgálat korlátai pedig nem teszik lehetővé [Pp. 271. § (1) bekezdés a) pont], hogy a Kúria olyan kérdést is vizsgálódási körébe vonjon, amelyben fellebbezés hiányában az elsőfokú bíróság ítélete jogerőre emelkedett (Pfv.IX.22.280/2000/5.). Ebből következően pedig a

felperesnek az érvénytelenség körében kifejtett álláspontja (alperes hibájából állt elő; a felperes a semmis kikötés nélkül nem állapotodott volna meg, stb.) már a jelen eljárásban nem volt vizsgálható.

A kifejtettekre tekintettel a Kúria a jogerős ítéletet a Pp. 275. §-ának (3) bekezdése alapján hatályában fenntartotta.

A felperes perköltség fizetési kötelezettsége a Pp. 78. § (1) bekezdésén alapul.

A felperes illeték fizetési kötelezettsége az adott ügyben irányadó 6/1986. (VI.26.) IM rendelet 13. §-ának (2) bekezdésén alapul.

Budapest, 2015. június 17.

Dr. Tallián Blanka s.k. a tanács elnöke, Dr. Mészárosné dr. Szabó Zsuzsanna s.k. előadó bíró, Dr. Hajdu Edit s.k. bíró

A kiadmány hitelével:

Nné

tisztviselő